

Þvi dæmist rétt vera:

Stefndur, landbúnaðarráðherra f. h. Jarðakaupasjóðs ríkisins, skal vera sýkn af kröfum stefnanda. Þórðar Halldórs-sonar, í máli þessu, en málskostnaður falli niður.

Miðvikudaginn 16. maí 1945.

Nr. 2/1945. **Bæjarfógeti Akraneskaupstaðar f. h. ríkis-
sjóðs** (Lárus Jóhannesson)
gegn

Bíóhöllinni á Akranesi (Sveinbjörn Jónsson).

Setudómari próf. Ísleifur Árnason
í stað hrd. Jóns Ásbjörnssonar.

Um skyldu til greiðslu skemmtanaskatts.

Dómur hæstaréttar.

Hinn áfrýjaða úrskurð hefur upp kveðið Þórhallur bæj-
arfógeti Sæmundsson.

Áfrýjandi hefur að fengnu áfrýjunarleyfi 21. des. 1944
skotið máli þessu til hæstaréttar með stefnu 5. jan. þ. á.
Krefst hann þess, að hinn áfrýjaði úrskurður verði úr gildi
felldur og lagt verði fyrir fógeta að framkvæma lögtakið.
Einnig hefur hann krafizt málskostnaðar úr hendi stefnda
fyrir hæstarétti eftir mati dómsins.

Stefndi hefur krafizt staðfestingar á hinum áfrýjaða úr-
skurði og málskostnaðar fyrir hæstarétti eftir mati dóms-
ins.

Samkvæmt ákvæðum gjafabréfs og skipulagsskrár Bíó-
hallarinnar á Akranesi skal hreinum arði af rekstri hennar
varið til stuðnings mannúðar- og menningarmálum á Akra-
nesi, og er stuðningur við stofnun og rekstur gamalmenna-
hælis og sjúkrahúss einungis nefndur sem dæmi. Eftir
þessu er heimild fyrirsvarsmanna Bíóhallarinnar til ráð-
stöfunar á arðinum ekki bundin við glögg afmörkuð verk-
efni, heldur lagt á vald þeirra að meta hverju sinni, hvað

teljast skuli til mannúðar- og menningarmála. Að svo vöxnu máli þykir stefndi ekki eiga rétt til undanþágu á greiðslu skemmtanaskatts samkvæmt b-lið 3. gr. laga nr. 56 frá 1927. Ber því að fella hinn áfrýjaða úrskurð úr gildi og leggja fyrir fógeta að framkvæma lögtaksgerðina.

Eftir þessum úrslitum þykir rétt, að stefndi greiði áfrýjanda kr. 800.00 í málskostnað fyrir hæstarétti.

Fógeti hefur, andstætt ákvæðum 3. málsg. 185. gr. laga nr. 85 frá 1936, látið ódæmda málskostnaðarkröfu stefnda. Verður að vita þetta.

Þvi dæmist rétt vera:

Hinn áfrýjaði úrskurður er úr gildi felldur, og er lagt fyrir fógeta að framkvæma lögtaksgerð þá, er í málinu greinir.

Stefndi, Bióhöllin á Akranesi, greiði áfrýjanda, bæjarfógeta Akraneskaupstaðar f. h. ríkissjóðs, kr. 800.00 í málskostnað fyrir hæstarétti.

Dóminum ber að fullnægja að viðlagðri aðför að lögum.

Úrskurður fógetaréttar Akraneskaupstaðar 21. ágúst 1944.

Í máli þessu er af hálfu ríkissjóðs Íslands krafizt lögtaks til tryggingar greiðslu á ógoldnum skemmtanaskatti samkvæmt lögum nr. 56 frá $3\frac{1}{2}$ 1927 af kvikmyndasýningum stofnunarinnar Bióhöllin í Akraneskaupstað mánuðina febrúar, marz, apríl, maí og júní 1944, og nemur upphæð hins umkrafða skemmtanaskatts fyrir áðurgreint tímabil krónum 17141.84 samkvæmt framlögðum reikningum í máli þessu, en upphæðinni sem slikri hefur gerðarþoli ekki mótmælt eða véfengt útreikning skemmtanaskattsins.

Hins vegar hefur gerðarþoli mótmælt því, að kvikmyndasýningar Bióhallarinnar séu skemmtanaskattsskyldar samkvæmt lögum nr. 56 frá $3\frac{1}{2}$ 1927, og neitar af þeim ástæðum að greiða hinn umkrafða skatt. Hefur gerðarþoli lagt fram í málinu afrit af gjafabréfi hjónanna Haralds Böðvarssonar og Ingunnar Sveinsdóttur á Akranesi fyrir kvikmyndahúsinu „Bióhöllin“, stílað til bæjarstjórnar Akraneskaupstaðar, og enn fremur afrit af skipulagsskrá stofnunarinnar „Bióhöllin“ með staðfestingu ríkisstjóra Íslands, dagsettri 24. maí 1944.

Í skipulagsskránni og gjafabréfinu er kveðið á um það, hvernig

rekstrarafgangi stofnunarinnar skuli varið. Í gjafabréfinu segir, að þeim skuli, að frádregnum viðhalds- og umbótakostnaði, varið „fyrst og fremst til mannúðar- og menningarmálefna á Akranesi“. Í skipulagsskránni segir, að öllum arði af rekstri Bióhallarinnar skuli varið til að styðja mannúðar- og menningarmál innan Akraneskaupstaðar. Í 6. gr. skipulagsskrárinnar eru svo sérstaklega talin upp nokkur þeirra málefna, sem hér á að styðja, en þau eru bygging og rekstur gamalmennahælis og sjúkrahúss í kaupstaðnum og kaup lækningatækja og annars útbúnaðar til þessara stofnana.

Í lögum nr. 56 ³¹/₁₀₀ 1927 segir í b-lið 3. gr., að skemmtanir, sem haldnar séu í góðgerðaskyni eða til styrktar málefnum, sem miða að almenningsheill, séu undanþegnar skemmtanaskatti samkvæmt þeim sömu lögum.

Að áliti réttarins verður varla um það deilt, að arðinum af rekstri Bióhallarinnar verði samkvæmt ákvæðum skipulagsskrárinnar varið „til styrktar málefnum, sem miða að almenningsheill“, eftir þeim skilningi, sem almennt er lagður í þau orð. Það þykir því ekki verða komizt hjá því að synja um framgang lögtaksgerðar þessarar.

Gerðarþoli hefur krafizt málskostnaðar úr hendi gerðarbeiðanda eftir mati réttarins. Fógetarétturinn er ekki bær um að úrskurða hér greinda kröfu gerðarþola, og verður hún því ekki tekin til greina.

Því úrskurðast:

Hið umbeðna lögtak á ekki að hafa framgang.

Föstudaginn 18. maí 1945.

Nr. 142/1944. Réttvísinn og valdstjórnin

(Stefán Jóh. Stefánsson)

gegn

Júlíusi Sigurðssyni Júlíussyni

(Eggert Claessen).

Setudómari próf. Ísleifur Árnason í stað
hrd. Jónatans Hallvarðssonar.

Svipting ökuleyfis.

Dómur hæstaréttar.

Máli þessu hefur verið skotið til hæstaréttar einungis um ökuleyfissviptingu ákærða, en hann hefur verið náðaður af varðhaldsrefsingunni.